

Revisorerna

Kommunstyrelsen för svar
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av löpande intern kontroll i redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Lindesbergs kommun genomfört en granskning av löpande intern kontroll i redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer. Granskningens syfte är att besvara huruvida den interna kontrollen avseende utvalda löpande redovisningsrutiner och administrativa processer är tillräcklig.

De områden som granskats är löpande bokföring (med fokus på manuella bokföringsposter) och intäktsprocessen (med fokus på skatter, utjämning, generella bidrag samt riktade statsbidrag).

Utifrån genomförd granskning är bedömningen att den interna kontrollen avseende utvalda löpande redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer i allt väsentligt är tillräcklig även om det finns möjlighet att ytterligare stärka den interna kontrollen.

Följande förbättringsförslag lämnas till kommunstyrelsen för att ytterligare stärka den interna kontrollen:

- Stärka upp rutinerna för att säkerställa en korrekt klassificering av generella och riktade statsbidrag.
- Säkerställa att alla obligatoriska tilläggsupplysningar enligt R2 finns med i årsredovisning 2022.

Iakttagelser och bedömningar framgår i bifogad rapport som har behandlats och godkänts av revisorerna vid sammanträdet 2022-05-31.

Revisorerna önskar svar från kommunstyrelsen senast 2022-09-21.

FÖR REVISORERNA

Ulla-Britt Norgren
Ordförande

Granskning av löpande intern kontroll i redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer

Lindesbergs kommun

Kommunens förtroendevalda revisorer
Maj 2022

1

Sammanfattning

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Lindesbergs kommun genomfört en granskning av löpande intern kontroll i redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer. Granskningens syfte är att besvara följande revisionsfrågor:

Är den interna kontrollen avseende utvalda löpande redovisningsrutiner och administrativa processer tillräcklig?

De områden som granskats är löpande bokföring (med fokus på manuella bokföringsposter) och intäktprocessen (med fokus på skatter, utjämning, generella bidrag samt riktade statsbidrag).

Utifrån genomförd granskning är bedömningen att den interna kontrollen avseende utvalda löpande redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer i allt väsentligt är tillräcklig även om det finns möjlighet att ytterligare stärka den interna kontrollen.

Med utgångspunkt från granskningen lämnas därmed ett antal förbättringsförslag. Förbättringsförslagen lämnas i anslutning till respektive process under avsnittet lakttagelser.

2

Syfte, metod och
avgränsning

Syfte, metod och avgränsning

Bakgrund och syfte	<p>Av kommunallagen framgår att styrelser och nämnder ska ha kontroll över sin verksamhet. Detta innebär att styrelser och nämnder ansvarar för att ha en ändamålsenlig styrning och säkra rutiner. Intern kontroll är ett ledningsverktyg med betydelse för tjänstemannaledning och styrelsen. Kontrollsystem ska säkerställa att beslut fattas på ett korrekt underlag. De ska också skydda mot medvetna eller omedvetna fel när det gäller hanteringen av kommunens tillgångar. En av revisorernas uppgifter enligt kommunallagen är att utröna om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig.</p> <p>Revisorerna har utifrån sin riskbedömning valt att genomföra en granskning av löpande intern kontroll i redovisningsrutiner och ekonomiaadministrativa processer utifrån perspektivet tillräcklig intern kontroll. Konsekvenserna av bristande rutiner och kontroller kan få både ekonomiska och förtroendemässiga följder.</p> <p>Granskningen syftar till att bedöma följande:</p> <ul style="list-style-type: none">• Är den interna kontrollen avseende utvalda löpande redovisningsrutiner och administrativa processer tillräcklig? <p>De rutiner som i olika utsträckning omfattats av granskningen är följande:</p> <ul style="list-style-type: none">• Löpande bokföring• Intäktsprocessen
Avgränsning och metod	<p>Avgränsning sker enligt ovanstående revisionsfrågor och utvalda redovisningsrutiner. Granskningen genomförs genom dokumentgranskning och walk-through av respektive rutin. Bedömning sker dels av befintliga regler och rutiner och dels av förvaltningens egna kontrollaktiviteter. Stickprov görs genom test av kontroller samt verifiering av rutiner.</p>
Revisionskriterier	<p>Revisionskriterier utgår från aktuell lagstiftning inklusive övrig normgivning inom området, samt interna styrande och stödjande dokument.</p>

Bedömningsskala	Uppfyllt/Godkänt	
	Delvis uppfyllt/Inte helt godkänt	
	Ej uppfyllt/ Ej godkänt	

3

Iakttagelser

Löpande bokföring

Grundläggande krav på den löpande bokföringen

Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) innehåller bestämmelser om bokföring och redovisning för kommuner och regioner. Ekonomiska händelser ska enligt 3 kap 3§ LKBR bokföras så att den presenteras i registerordning och systematisk ordning. Det gör det möjligt att kontrollera fullständigheten i bokföringsposterna samt att överblicka verksamhetens förlopp, ekonomiska ställning och resultat. Registerordning (grundbokföring) och systematisk ordning (huvudbokföring) möjliggör att bokföringen går att följa i en löpnummerföljd för en tidsperiod. Enligt RKR´s rek nr R1 Bokföring och Arkivering ska en serie av verifikationsnummer vara obruten för en tidsperiod, serien ska föras i en följd utan att mellanliggande nummer eller tecken hoppas över. I bokföringssystemet ska det gå att kontrollera att verifikationsserien är obruten.

Enligt 3 kap 9§ LKBR ska en verifikation innehålla uppgifter om när den har sammanställts, när den ekonomiska händelsen har inträffat, vad denna avser, vilket belopp den gäller och vilken motpart den berör. Vidare ska verifikationen ha ett verifikationsnummer eller annat identifieringstecken för att sambandet mellan verifikationen och den bokförda ekonomiska händelsen utan svårighet ska kunna fastställas.

Löpande bokföring i kommunen

Huvudbokstransaktionerna omfattar såväl automatiska bokföringsposter som manuellt skapade bokföringsposter. Det som skiljer dessa typer av bokningar åt är att en automatisk bokföringspost genereras i ett standardiserat bokföringsprogram i samband med filöverföringar från försystem och journaluppdateringar av reskontror, medan en manuell bokföringspost upprättas av behörig person.

Tabell 1. Granskningsresultat löpande bokföring

Kontroll	Iakttagelser	Bedömning
Kontroll av fullständighet	Inga väsentliga avvikelser att rapportera.	
Kontroll av riktighet	Inga väsentliga avvikelser att rapportera.	
Kontroll av transaktioner utanför den ordinarie verksamheten.	Inga väsentliga avvikelser att rapportera.	

Vid granskningstillfället fanns det cirka 15 personer som kan upprätta bokföringsposter och cirka 50 personer som är behöriga att attestera bokföringsposter.

Alla manuella bokföringsposter hanteras i ett elektroniskt flöde i ekonomisystemet och cirkuleras på motsvarande sätt som leverantörsfakturer och internfakturer. Hanteringen finns beskriven i "Manual för registrering av bokföringsorder.

Enligt uppgift har kommunen inte haft någon särskild intern kontroll på bokföringsorder de senaste åren, däremot finns vissa inbyggda kontroller i systemet. Bland annat innehåller den generella verifikationstypen BOP vissa begränsningar och ett felmeddelande kommer upp om ej giltig koddell används.

Granskningsresultat

Utifrån att risken för fel bedöms som låg i automatiska bokföringsposter har endast manuellt skapade poster stickprovgranskats. Resultatet av granskningen presenteras i tabell 1. Testerna genomfördes utan anmärkning.

Bedömning

Genomförd granskning föranleder inga särskilda iakttagelser.

Intäktprocessen

Gällande lagstiftning och god redovisningssed

Principen för när inkomster ska intäktsredovisas regleras i 4 kap. 4 § 1 st. 4 p. LKBR. Hur olika intäkter ska klassificeras framgår av 5 kap. 2 §. Normgivande är rekommendation R2 som ska tillämpas vid redovisning av intäkter från avgifter, ersättningar, försäljningar, skatter och bidrag.

Generell information om kommunala intäktslag lämnas i bilaga 1.

Intäktsflöden i Lindesbergs kommun

Kommunens intäkter uppgick till 1949,9 mnkr 2021. Av intäkterna utgör skatter, utjämning och generella bidrag den största andelen, cirka 82,6 procent. Verksamhetens intäkter utgör cirka 17,2 procent och de finansiella intäkterna cirka 0,2 procent. Kommunens olika intäktsflöden 2021-12-31 presenteras i tabell 3-5 i bilaga 2.

Inom ramen för granskningen har vi valt att granska skatter, utjämning och generella intäkter samt bidrag, som är det största flödet inom verksamheten intäkter.

I kommunen finns inga enhetliga, gemensamma rutiner för redovisning av bidrag. Det framkommer dock att man i ekonomigruppen, tillsammans med ekonomichefen, diskuterat detta och att man avser att ta fram rutiner och riktlinjer för bidrag.

Tabell 2. Granskningsresultat intäktprocessen

Kontroll	Iakttagelser	Bedömning
Kontroll av periodisering	Inga väsentliga avvikelser att rapportera.	
Kontroll av klassificering	Inga väsentliga avvikelser att rapportera. Däremot noteras att ett generellt statsbidrag har klassificerats om riktat. Kommunen upplyser om avvikelser i årsredovisningen. Hanteringen har ingen resultatpåverkan utan avser endast ett klassificeringsfel på 11,3 mnkr vilket motsvarar 3,4 % av verksamhetens intäkter och 0,7 procent av skatter, utjämning och generella bidrag. Utöver det behöver kommunen se över klassificeringen av det man kallar för "mellankommunal utjämning".	
Kontroll av presentation	Inga väsentliga avvikelser att rapportera. Däremot noteras ett antal avvikelser avseende obligatoriska tilläggsupplysningar enligt R2.	

Granskningsresultat

Resultatet av granskningen presenteras i tabell 2. Granskningen genomfördes med några mindre iakttagelser.

Bedömning

Utifrån genomförd granskning kan vi konstatera att kommunens största intäktsflöden, skatteintäkter och bidrag från utjämningssystemet, i allt väsentligt är korrekt redovisat och presenterat i bokslut 2021. Två mindre klassificeringsfel har noterats, varav kommunen upplyser om ett i årsredovisningen. Felklassificering beror på att bidragsgivaren under året ändrade förutsättningarna för bidraget, vilket kommunen missade.

Alla granskade bidrag, både riktade och generella bedömdes som rätt periodiserade.

I granskningen noteras även vissa avvikelser avseende obligatoriska tilläggsupplysningar enligt R2.

Utifrån ovan lämnas följande förbättringsförslag för att ytterligare stärka den interna kontrollen:

- Stärka upp rutinerna för att säkerställa en korrekt klassificering av generella och riktade statsbidrag.
- Säkerställa att alla obligatoriska tilläggsupplysningar enligt R2 finns med i årsredovisning 2022.

4

Bilagor

Bilaga 1. Generellt om kommunala intäkter

(hämtat från rekommendation R2)

Skatterintäkter

Kommuners och regioners åtaganden säkras genom rätten att beskatta sina invånare. Staten svarar för uppbörd, taxering och indrivning av kommunalskattemedel. Kommuner och regioner erhåller preliminära kommunalskattemedel under pågående inkomstår. Utbetalningarna baseras på det definitiva taxeringsutfallet två år före det aktuella inkomståret för respektive kommun och region, uppräknat med en s.k uppräkningsfaktor för varje år i enlighet med lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. Uppräkningsfaktorerna uttrycker den prognostiserade förändringen av det kommunala skatteunderlaget.

Statsbidrag

Statsbidrag till kommuner och regioner utgår som generella statsbidrag, specialdestinerade/riktade bidrag eller kostnadsersättningar. De generella statsbidragen är att anse som ett allmänt finansiellt stöd utan krav på särskilt användningsområde eller viss prestation. De specialdestinerade/riktade bidragen är frivilliga att ansöka om eller ta del av och är avsedda för viss insats, ett visst ändamål eller för att stimulera utveckling i en bestämd verksamhet. Kostnadsersättningar är ersättningar för kostnader som kommunen eller regionen har med anledning av en statligt beslutad skyldighet att utföra eller tillhandahålla något.

Övriga intäkter

Förutom intäkter från skatter spelar avgifter, ersättningar och försäljningar en stor roll för kommunernas ekonomi. För vissa verksamheter täcks kostnaderna helt av intäkter från avgifter, medan andra verksamheter erhåller sina intäkter delvis från avgifter, delvis från skatter. I vissa kommuner och regioner ger försäljning av exempelvis tomtmark och finansiella placeringar väsentliga inkomster till verksamheten. Förutom inkomster från avgifter och försäljningar erhåller såväl kommuner som regioner olika bidrag; inte minst statsbidragen utgör en mycket viktig inkomstkälla för sektorn.

Bilaga 2. Intäktsfördelning 2021-12-31

Tabell 3. Intäktsfördelning per 2021-12-31

Intäktslag	Utfall 2021	Andel (%)
Verksamhetens intäkter	336,3	17,2
Skatter, utjämning o generella bidrag	1 609,6	82,6
Finansiella intäkter	3,8	0,2
Totala intäkter	1 949,7	100

Tabell 4. Verksamhetens intäkter per 2021-12-31

Intäktslag	Utfall 2021	Andel (%)
Försäljningsintäkter	2,7	1
Taxor och avgifter	64,8	19
Hyror och arrenden	25,1	7
Bidrag	191,1*	57
Försäljning av verksamhet	45,4	14
Realisationsvinster	7,1	2
Totalt	336,3	100

Tabell 5. Skatter, utjämning, fastighetsavgift och generella statsbidrag per 2021-12-31

Intäktslag	Utfall 2021	Andel (%)
Skatteintäkter	1120,4	69,6
Kommunalekonomisk utjämning och LSS utjämning	428,8	26,6
Fastighetsavgift	57,6	3,6
Generella bidrag	2,8**	0,2
Totalt	1609,6	100

*Borde ha varit 11,3 mnkr lägre, ** Borde ha varit 11,3 mnkr högre.

